

HØRING NASJONAL TRANSPORTPLAN

Det vises til høring på transportetatenes utredninger i forbindelse med Nasjonal Transportplan 2025-2036. Forbundet for Ledelse og Teknikk har følgende kommentarer særlig knyttet til veitransport.

Satsing på samferdsel

Det er en del planer som er satt på vent på grunn av manglende finansiering. Det beklager FLT. Blant annet er E6 Mergården-Mørsvikbotn, Ringeriksbanen og den trafikkfarlige strekningen E16 Arna-Stanghelle satt på vent. Den siste strekningen er kåret til Norges farligste vei, og det er behov for å utbedre denne. Også andre viktige veiprojekter har falt ut.

Utbygging på hovedveinettet savnes i planene. Det er strekninger som har gamle tunneller som ikke tilfredsstiller tunellsikkerhetsforskriften – dersom det satses på utbygging, vil veiene bli tryggere, sikrer bedre regularitet og tilfredsstillende tunellsikkerhetsforskriften.

Veieierskapet

I Hurdalserklæringen står det: «Utrede hvordan utbygging, drift og vedlikehold av veier skal organiseres». Det har bakgrunn i at det er stadig flere utbyggere og veieiere. Dette gir fare for økte kostnader, mer fragmenterte fagmiljøer og mindre sammenhengende utbygging. Vi kan ikke se at veieierskapet er drøftet i de utredningene som er kommet i forbindelse med etatenes svar på oppdragene. FLT etterspør oppfølging av Hurdalserklæringen.

Nye Veier – Statens vegvesen

I forlengelsen av det ovenfor, har FLT følgende syn. FLT vil at det gjennomføres en samfunnsmessig evaluering av «Nye Veier» sine prosjekt. Eventuelle gode erfaringer fra «Nye veier» må tas med inn i Statens vegvesen». En god erfaring å ta med seg er at Statens vegvesen bør få finansiert prosjekter mer helhetlig gjennom et fond, i stedet for årlige bevilgninger over statsbudsjettet, som Nye Veier får.

FLT mener at Nye Veier har oversolgt sin suksess. Det baseres på et arbeid gjort av Morten Welde ved Concept¹. Det kommer også frem at Statens vegvesen og Nye Veier har forskjellige rammebetingelser, og at det kan påvirke kostnadseffektivt der det er mulig å bygge veier.

Ett vei-eierskap og næringslivet

Det er ventet stor økning av både person- og godstransport på vei. Verdien av varer og tjenester er beregnet til 700 milliarder kroner årlig. Beregningsmetodene for å beregne nytteverdi av transport, har fokusert på persontransport. Det har betydning for hvordan næringslivet har blitt prioritert, eller mer korrekt: ikke har vært prioritert i transportpolitikken. Ofte arbeider FLT sine medlemmer virksomheter hvor det er dårlige veier frem til disse lokasjonene. Analyser av næringslivets konkurransevne, viser at veier er en av grunnene til at Norges konkurransevne svekkes. FLT mener en fortsatt skal satse på veinettet, også med søkelys på næringslivets behov.

FLT er redd for at det blir en ny prosess hvor fylker- og kommuner skal forespørres om de har veistrekninger som de ønsker overført til Statens vegvesen for å sikre konkurransevnen til næringslivet. FLT mener det vil ta for lang tid, og ikke vil føre til ønskede resultater. FLT ønsker at konkrete veistrekninger kartlegges, ref Forvaltningsreformen og overføres etter en prioriteringsliste. Vi ønsker et eget kapittel i Nasjonal Transportplan som drøfter problemstillingen og kommer med

¹ [16921483-2af6-dac7-6b91-1b59b89f6e6c \(ntnu.no\)](https://doi.org/10.16921483-2af6-dac7-6b91-1b59b89f6e6c)

Løsninger på hvordan vi kan sikre godstransporten på en bedre måte enn i dag. Det må utarbeides en portefølje, basert på nytten for næringslivet.

Det samme må gjøres med samfunnskritisk infrastruktur. Den geopolitiske situasjonen har endret seg. NTP må kobles mot Forsvarsbudsjett for å styrke vegnett som er brutt ned av tung transport (telerestriksjoner er fjernet og ødelegger vegnettet ytterligere). Budsjett for forsvar, næring og fiskeri må i noen områder sees i sammenheng. Transport av tungt militært materiell bryter ned lokalveinett i områder der det øves og fraktes utstyr. Det må derfor også satses på fylkes- og kommuneveier som har en slik funksjon.

Nedbrytning av veinett gjelder hovedveistrekninger, men mest på fylkesvei- og kommuneveinettet.

Etterslepet

Det er fortsatt et stort etterslep i vedlikehold av veinettet. FLT mener at man bør ha som målsetning å fjerne etterslepet. Visjonen må komme frem i en ny NTP. Det må lages en realistisk plan for å nå dette målet.

Tillitsreform

FLT støtter arbeidet for å innføre en tillitsreform i Statens vegvesen. En slik reform må innføres i tett samarbeid med de ansatte.

Energi til elektrifiseringen

FLT er bekymret for hvordan Norge skal ha nok energi i fremtiden. Den bekymringen gjelder også i forbindelse med elektrifisering av transportsektoren. Det er viktig at dette arbeidet sees i sammenheng med energimeldingen, og at det blir fortgang i arbeidet med ladestruktur. Det er svært positivt at det offentlige tar større ansvar for utbyggingen.

Trafikksikkerhet

FLT støtter at nullvisjonen skal være et mål, ikke en visjon. Det er først nå de vanskelige tiltakene må gjennomføres for å få ytterligere reduksjon på drepte og hardt skadde i veitrafikken. Det må derfor sikres både midler og ressurser for kostnadskrevenne tiltak der også det må vurderes lovreguleringer. Handlingsrommet for andre trafikk-kontrollører enn politiet må utvides, slik at farlig ferdsel kan stoppes.

Digitalisering av veinettet.

FLT er svært positive til det som står om digitalisering av veier i Statens vegvesen sitt svar på utredningsoppdraget. Det er viktig med teknologitilgang, som mobiltilgang, langs hele veinett ettersom kjøretøy og vegkantutstyr må kunne samhandle på hele veinettet, men også på fylkes- og kommunalvei. Det er videre positivt at det arbeides med tilstandsbasert vedlikehold basert på ny teknologi.

Døgnhvileplasser

Det må komme flere døgnhvileplasser med lademulighete. Det må tilbys både hurtig- og over-natten lading på døgnhvileplassene. Veieier bør kunne bestille strøm koordinert med utbyggingen av døgnhvileplasser.

Fellesoppgaver etter oppsplittingen av veieierskapet

Før 2020 med en felles vegadministrasjon utførte Statens vegvesen grunnborings- og laboratoriumoppgaver uavhengig av veieierskap. Dette gjøres fortsatt i en overgangsperiode. FLT mener kompetansen innen disse områdene må kunne benyttes av fylkeskommunene, fordi dette er

nasjonale spesialistoppgaver som er vanskelig å finne i markedet. Vi er kjent med at det finnes noe kompetanse i markedet, men de er ofte ikke uavhengige og er eid av entreprenører.